

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. (prop. 2006/07:1)

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag till fördelning av anslag inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. Utskottet tillstyrker också att regeringen bemyndigas att överskrida dels anslaget Räntor på statsskulden, dels anslaget Riksgäldskontorets provisionskostnader om det är nödvändigt för att kunna fullgöra statens betalningsåtaganden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Anslagen inom utgiftsområde 26 under år 2007	5
Bemyndiganden att överskrida vissa anslag	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m.	10
 <i>Tabeller</i>	
Tabell 1. Utgiftsmässiga räntor på statsskulden 2005–2009	5
Tabell 2. Utgifts- och kostnadsmässiga räntor på statsskulden 2005– 2009	6

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Anslagen inom utgiftsområde 26 under år 2007**

Riksdagen anvisar för 2007 anslag inom utgiftsområde 26 Statsskuld-räntor m.m. i enlighet med specifikation i bilaga 2. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 26 punkt 3.

2. **Bemyndiganden att överskrida vissa anslag**

Riksdagen bemyndigar regeringen att 2007 besluta att ramanslagen 92:1 Räntor på statsskulden och 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:1 utgiftsområde 26 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 5 december 2006

På finansutskottets vägnar

Stefan Attefall

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Stefan Attefall (kd), Ulf Sjösten (m), Anna Lilliehöök (m), Sonia Karlsson (s), Lars Elinderson (m), Roger Tiefensee (c), Monica Green (s), Christer Nylander (fp), Hans Hoff (s), Peder Wachtmeister (m), Agneta Gille (s), Göran Pettersson (m), Ulla Andersson (v), Tommy Ternemar (s), Emma Henriksson (kd), Jörgen Hellman (s) och Peter Eriksson (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Finansutskottets majoritet har den 23 november 2006 tillstyrkt regeringens förslag till ram för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. I detta betänkande tar utskottet ställning till hur anslagen inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. ska fördelas inom denna ram.

I budgetpropositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner den föreslagna medelsanvändningen för de tre ramanslag som finns uppförda på utgiftsområde 26. Regeringen föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 överskrida två av dessa anslag om det är nödvändigt för att kunna fullgöra statens betalningsåtaganden. Propositionens förslag återges i *bilaga 1*. Några motionsyrkanden i ärendet har inte inkommit.

Utskottets överväganden

Anslagen inom utgiftsområde 26 under år 2007

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar medel på anslagen inom utgiftsområde 26 enligt regeringens förslag.

Budgetpropositionen

Anslag 92:1 Räntor på statsskulden

Från anslaget finansieras utgifter för räntor på statsskulden. Anslaget avräknas utgiftsmässigt och påverkas främst av statsskuldens storlek, ränte- och valutakurser, lånebehovet samt Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvaltningsteknik. Förutom löpande ränteutgifter samt över- och underkurser vid emissioner, utgörs de totala ränteutgifterna av utgifter i form av realiserade kursdifferenser vid förtidsinlösen av lån samt realiserade valutakursdifferenser.

I budgetpropositionen räknar regeringen med att utgifterna för räntor på statsskulden fram t.o.m. 2009 ska utvecklas enligt följande:

Tabell 1. Utgiftsmässiga räntor på statsskulden 2005–2009

Miljarder kronor

	2005	2006	2007	2008	2009
Räntor på lån i svenska kronor	39,4	37,0	39,0	40,0	40,0
Räntor på lån i utländsk valuta	11,4	10,0	11,5	10,5	9,5
Över/underkurser vid emission	-9,0	-2,5	-2,0	-2,0	0,0
Summa räntor	41,8	44,5	47,5	48,5	49,5
Räntor på in- och utlåning	-6,9	-6,5	-6,0	-6,5	-6,5
Valutaförluster/vinster	-10,2	6,5	-2,5	-3,0	0,0
Kursförluster/vinster	7,6	6,5	4,0	2,0	0,0
Övrigt	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa ränteutgifter	32,6	51,0	43,0	41,0	43,0

Anm. Utfall 2005 och beräknat utfall 2006–2009.

För 2006 förväntas de utgiftsmässiga statsskuld räntorna bli 51 miljarder kronor. Detta innebär ett utfall på 8 miljarder kronor mer än vad som anvisats för 2006. Regeringen förklarar detta med att valutakursförlusterna bedöms bli större än beräknat och överkurserna vid emission blir lägre. De lägre överkurserna förklaras främst av att Riksgäldskontoret har gjort förändringar i sina emissionsplaner. Åren 2007–2009 bedöms de utgiftsmässiga räntorna återigen minska. En orsak till denna förväntade minskning är den lägre statsskulden, som blir en följd av bl.a. försäljning av statligt aktieinnehav.

Eftersom den budgetpåverkande utgiftsmässiga redovisningen av stats-skuldräntorna i princip visar hur mycket som betalas ut varje år, blir ränteutgifterna starkt beroende av vilka upplåningstekniker som tillämpas och kan uppvisa stora svängningar mellan åren som inte direkt kan hänfö- ras till den underliggande skuld-, ränte- och valutakursutvecklingen under motsvarande period.

Ett sätt att analysera kostnaderna för statsskulden är att fokusera på hur mycket räntekostnader som genereras under en viss period. Detta redovisas i tabell 2. Kostnadsmässig redovisning innebär att räntorna periodiseras över lånets löptid, vilket innebär att den ränta som genererats under perio- den men som inte betalats, beaktas.

Tabell 2. Utgifts- och kostnadsmässiga räntor på statsskulden 2005–2009

Miljarder kronor

	2005	2006	2007	2008	2009
Summa räntor	41,8	44,5	47,5	48,5	49,5
Summa räntekostnader	42,1	44,0	49,5	48,5	49,5

Anm. Utfall 2005 och beräknat utfall 2006–2009. Summa räntekostnader är exkl. realiserade valuta- och kursdifferenser.

Regeringen föreslår att riksdagen för 2007 anvisar anslag 92:1 Räntor på statsskulden 43 miljarder kronor, vilket inte innebär någon förändring jäm- fört med vad som anvisades 2006. För 2008 och 2009 beräknar regeringen anslaget till 41 miljarder respektive 43 miljarder kronor.

Anslag 92:2 Oförutsedda utgifter

På statsbudgeten finns ett särskilt anslag för oförutsedda utgifter. Medel från anslaget får tas i anspråk efter beslut av regeringen i varje enskilt fall. Utgifterna ska vara av så brådskande art att ärendet inte hinner understäl- las riksdagen, samtidigt som utgifterna inte heller kan täckas av andra medel som står till regeringens förfogande. Anslaget har också med riksdagens medgivande använts för vissa speciella ändamål om andra medel inte står till förfogande. Regeringen har från detta anslag betalat ut t.ex. belopp som staten genom lagakraftvunnen dom ålagts att betala och belopp som staten till följd av skada i samband med statlig verksamhet efter uppgö- relse har åtagit sig att ersätta.

Det ankommer på regeringen att i efterhand anmäla till riksdagen vilka utgifter som täckts genom att medel från anslaget tagits i anspråk. Under 2005 utbetalades 1 115 000 kr via Utrikesdepartementet avseende tolv för- likningar i mål mot Sverige inför Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Dessutom har 120 240 kr betalats ut efter två domar mot Sverige av ovan nämnda domstol. Fram t.o.m. augusti 2006 har 1 010 000 kr betalats ut avseende fyra förlikningar i mål mot Sverige inför Europe- iska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Från anslaget har även 287 138 kr betalats ut efter två domar mot Sverige av ovan nämnda domstol.

Regeringen föreslår att 10 miljoner kronor anvisas under anslag 92:2 Oförutsedda utgifter för 2007, vilket är oförändrat jämfört med 2006.

Anslag 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning

Anslaget avser provisionskostnader relaterade till upplåning och förvaltning av statsskulden. Samtliga provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning redovisas utanför utgiftstaket, precis som utgifterna för räntor på statsskulden.

Merparten av provisionskostnaderna utgörs av försäljningsprovisioner till de banker som agerar som mellanhänder vid försäljningen av Riksgäldskontorets lån. Dessa mellanhänder tar på sig hanteringskostnader och i vissa fall risker som de kompenseras för genom provisionen. I provisionskostnaderna ingår också utgifter för provisioner i samband med inlösen av lån, förvaltningsprovisioner till externa förvaltare samt kreditavgifter.

De senaste årens fallande provisionskostnader för den nominella kronskulden förklaras bl.a. av minskade inlösenprovisioner till bankerna för hantering av förfallande premieobligationer. Vidare har provisioner vid nyförsäljning av premieobligationer minskat dels som en effekt av sjunkande upplåningsvolymerna av premieobligationer, dels på grund av att Riksgäldskontoret successivt ökat andelen egenförsäljning. Dessutom har avtalen för mäklarprovisioner omförhandlats, vilket innebär lägre kostnader för Riksgäldskontoret.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 160 miljoner kronor, vilket är samma belopp som anvisades 2006.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har vid flera tillfällen (bl.a. i bet. 1998/99:FiU20, bet. 1999/2000:FiU20, bet. 2000/01:FiU20 och bet. 2004/05:FiU2) uttalat sin syn på regeringens resultatredovisning. Utskottet har framhållit att anslagsberäkningarna bör göras tydligare och redovisas för riksdagen. När det gäller anslaget för ränteutgifter på statsskulden samt Riksgäldskontorets provisionskostnader redogör regeringen för faktorer som har betydelse för nivån på respektive anslag men redovisar inte effekten av detta för beräkningen av anslaget. För att tillgodose riksdagens behov av relevant beslutsunderlag, vill utskottet med anledning av detta återigen understryka vikten av tydlighet i anslagsberäkningar vilket också kräver att motiven för regeringens bedömning och slutsatser framgår tydligt. För provisionskostnaderna skulle det t.ex. vara värdefullt med en redovisning av vilka typer av provisioner som ingår med vilka belopp samt en känslighetsanalys liknande den som görs för ränteutgifterna.

Med detta ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till beräkning av anslag på utgiftsområde 26.

Bemyndiganden att överskrida vissa anslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 överskrida anslagen 92:1 Räntor på statsskulden och 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden.

Riksdagen beslutar i samband med budgetregleringen att regeringen får överskrida de ramanslag riksdagen har anvisat, förutsatt att vissa villkor är uppfyllda. Villkoren är att riksdagsbeslut om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas och att överskridandet ska rymmas inom det fastställda utgiftstaket för staten.

Eftersom anslagen på utgiftsområde 26 ligger utanför utgiftstaket omfattas de inte av detta bemyndigande. Enligt den ordning som gäller fr.o.m. 1997 har i stället ett särskilt bemyndigande knutits till anslaget för statskuldräntor. För att säkerställa att regeringen alltid kan fullgöra sina åtaganden gentemot långivarna är rätten att överskrida detta anslag beloppsmässigt obegränsad. När anslag 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader upptogs på utgiftsområde 26 1998, kopplades ett motsvarande bemyndigande till det anslaget.

Budgetpropositionen

I budgetpropositionen föreslås att regeringen ska bemyndigas att överskrida anslag 92:1 Räntor på statsskulden även under 2007 (punkt 1). Ett motsvarande bemyndigande föreslås också för anslag 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader (punkt 2).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag att överskrida ramanslagen 92:1 Räntor på statsskulden och 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2006/07:1 Budgetpropositionen för 2007 utgiftsområde 26:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att 2007 besluta att ramanslaget 92:1 Räntor på statsskulden får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden (avsnitt 3.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att 2007 besluta att ramanslaget 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden (avsnitt 5.1).
3. Riksdagen för 2007 anvisar anslagen under utgiftsområde 26 Statskuldräntor m.m. enligt följande uppställning:

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
92:1 Räntor på statsskulden	ramanslag	43 000 000
92:2 Oförutsedda utgifter	ramanslag	10 000
92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning	ramanslag	160 000
Summa		43 170 000

BILAGA 2Förslag till beslut om anslag inom
utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

Belopp i 1 000-tal kronor

Politikområde		Utskottets
Anslag		förslag
92	Statsskuldräntor m.m.	
92:1	Räntor på statsskulden (<i>ram</i>)	43 000 000
92:2	Oförutsedda utgifter (<i>ram</i>)	10 000
92:3	Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upp- låning och skuldförvaltning (<i>ram</i>)	160 000
Summa för utgiftsområdet		43 170 000